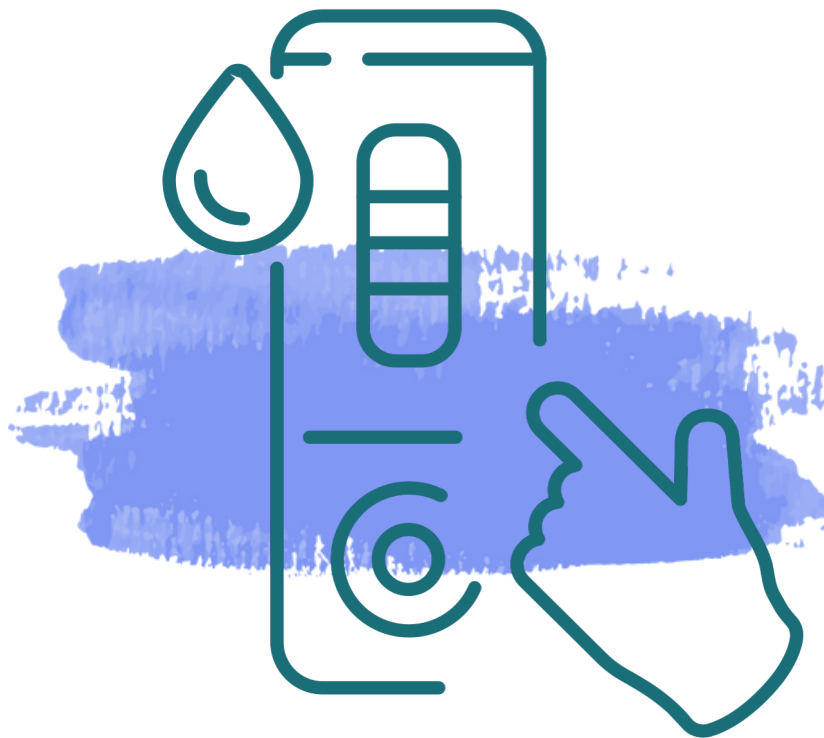

Slimību profilakses un
kontrolē centrs

Kas Tev jāzina pēc HIV paštēsta veikšanas

HIV paštēsta veikšana HIV statusa noskaidrošanai ir nozīmīgs solis Tavā un citu cilvēku veselības labā. Pēc tēsta veikšanas, iespējams, ir radušies jautājumi, tādēļ šajā materiālā atrodama būtiskākā informācija. Savukārt ar papildu informāciju vari iepazīties informatīvajos materiālos, kas pieejami HIV profilakses punktos, jautāt HIV profilakses punktu darbiniekam vai savam ārstam.

REZULTĀTA GAIDĪŠANAS ILGUMS

Paštēsta rezultātu jānolasa tieši tajā laikā un tā, kā norādīts teksta instrukcijā.

KO NOZĪMĒ NEGATĪVS UN POZĪTĪVS TĒSTA REZULTĀTS

Negatīvs tēsta rezultāts nozīmē, ka eksprestests neuzrāda HIV klātbūtni organismā. Ja ir pagājuši 3-6 mēneši pēc riska inficēties, tad var uzskatīt, ka inficēšanās nav notikusi. Tomēr, ja šis laiks vēl nav pagājis, aicinām tēstu veikt vēlreiz attiecīgi 3-6 mēnešus pēc pēdējā riska inficēties (skat. sadaļu "Loga periods"). Papildu informāciju par tēsta rezultātu un nepieciešamību veikt atkārtotu tēstu var pārrunāt ar HIV profilakses punkta darbinieku vai ārstu.

Ja tēsts uzrāda **pozitīvu rezultātu**, ir liela varbūtība, ka esi inficējies. Diagnozes apstiprināšanai ir jāveic analīzes laboratorijā. Lai to izdarītu, vērsies pie ģimenes ārsta, dermatovenerologa, vai HIV profilakses punkta darbinieka.

PALĪDZĪBU UN ATBALSTU VARI MEKLĒT:

- **Kādā no HIV profilakses punktiem:**
<https://www.spkc.gov.lv/lv/atrodi-sev-tuvako-hiv-profilakses-punktu>
- **Pie atbalsta personām:**
<https://www.spkc.gov.lv/lv/atbalsta-personas-pakalpojumi>
- **Līdzestības kabinetā** (Latvijas Infektoloģijas centrs):
tel. 20205353

Pozitīva tēsta gadījumā nepieciešams sazināties ar personām, no kurām Tu varēji inficēties, vai arī ar tiem, kurus varēji inficēt Tu. Ja nepieciešams, HPP darbinieks var sniegt atbalstu infekcijas statusa izpaušanā.

Neatkarīgi no testa rezultāta, atceries par galvenajiem profilakses pasākumiem inficēšanās riska samazināšanai: prezervatīva lietošanu dzimumkontakta laikā, HIV testa veikšanu reizi gadā, injicējamo narkotiku lietošanas gadījumā – lietot tikai personīgos un vienreizlietojamus injicēšanas piederumus, ja esi stāvoklī – stājies grūtniecības uzskaitē.

“LOGA PERIODS”

“Loga periods” ir laika posms no brīža, kad cilvēks inficējies, līdz organisma reakcijai uz infekciju, uzsākot ražot antivielas. Šajā periodā ar paštesta palīdzību vēl nebūs iespējams noteikt, vai cilvēks ir inficējies. Loga periods HIV infekcijai var būt līdz 3 mēnešiem ilgs. Tādēļ, ja paštesta veikšanas brīdī nav pagājis minētais laiks kopš riska inficēties, tests var neuzrādīt infekcijas klātbūtni.

“AVĀRIJAS” HIV PROFILAKSE

Ja risks inficēties ar HIV ir bijis pēdējo 72 stundu laikā, ikvienam ir iespēja saņemt pēcekspozīcijas profilaksi (PEP) – specifisko HIV terapiju jeb antiretrovirālo terapiju (ART), lai neinficētos. Šos medikamentus vēlams uzsākt lietot ne vēlāk kā 72 stundu laikā pēc inficēšanās riska. Jo ātrāk tiek uzsākta PEP, jo labāk.

Medicīnas iestāde Rīgā, kur var saņemt PEP, ir RAKUS Latvijas Infektoloģijas centra **uzņemšanas nodaļa** (nav vajadzīgs ārsta nosūtījums). Tur klients saņems ārsta infektologa konsultāciju, tiks veikts HIV tests un nepieciešamības gadījumā arī hepatīta B un C tests. Izvērtējot inficēšanās risku, ārsts pieņems lēmumu par turpmāko rīcību (piemēram, ART medikamentu lietošanu).

Ja HIV infekcijas iegūšanas risks bijis, veicot darba pienākumus, piem., medicīnas darbinieki, policisti, glābēji vai situācijās, kas saistītas ar vardarbību (piemēram, notikusi izvarošana), ART medikamenti būs bez maksas. Citos gadījumos medikamenti, uzrādot recepti aptiekā, būs jāiegādājas par maksu.

VESELĪBAS APRŪPES UN ATBALSTA PAKALPOJUMI PĒC TESTA REZULTĀTA SAŅEMŠANAS

Neatkarīgi no testa rezultāta, vari turpināt saņemt **HIV profilakses punktā piedāvātos pakalpojumus**. Vismaz reizi gadā atkārtoti vari veikt eksprestestus. Ja kāds no testa rezultātiem ir pozitīvs, **svāri doties pie infektologa/dermatovenerologa**, lai veiktu papildu analīzes un uzsāktu ārstēšanu. Sifilisu, hepatītu B un C ir iespējams izārstēt. HIV gadījumā veiksmīga ārstēšana nozīmē nenosakāmu vīrusa slodzi. Medikamenti palīdz organismam noturēt imunitāti pietiekami augstā līmenī. Turklāt ārstēšana samazina iespēju nodot vīrusu tālāk. Sievietēm, lietojot pretvīrusu medikamentus grūtniecības laikā, risks inficēt savu bērnu grūtniecības un dzemdību laikā būtiski samazinās.

HIV, B un C hepatīta ārstēšana notiek par valsts budžeta līdzekļiem. Sifilisu bez maksas var ārstēt ārstniecības iestādes dienas stacionārā.

Atbalsta personas (<https://www.spkc.gov.lv/lv/atbalsta-personas-pakalpojumi>) var sniegt emocionālu (atbalstīt, uzklaustīt, u.c.) un praktisku atbalstu (palīdzēt pierakstīties pie ārsta, nokļūt pie tā, pavadīt un atmaksāt ceļa izdevumus).